

Warszawa, 15 maja 2018 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 820)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, celem nowelizacji jest realizacja działań wskazanych w programie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. (uchwała nr 160, Monitor Polski poz. 1250, podjęta na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, Dz. U. poz. 1860). Jest to etap realizacji programu inicjowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zadaniem podstawowym jest wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi, szczególnie tych, które wychowują niepełnosprawne dzieci. Wprowadza się: usługi wspierające i rehabilitacyjne, polegające na prowadzeniu zajęć klubowych w warsztatach terapii zajęciowej, uprawnienie do zasiłku opiekuńczego w przypadku choroby dziecka niepełnosprawnego do 18. roku życia (osób ubezpieczonych chorobowo) oraz możliwość korzystania z elastycznych form organizacji czasu pracy, w tym telepracy.

Przyjęte uregulowania zmieniają ustawy: o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Kodeks pracy, o podatku dochodowym od osób fizycznych, o systemie ubezpieczeń społecznych, o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, o rencie socjalnej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Ustawa o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyłączeniem niektórych przepisów, które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2018 r. oraz 1 października 2018 r.

Najobszerniejsze zmiany wprowadzono do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (jak warsztaty terapii zajęciowej i turnusy rehabilitacyjne) dodano możliwość uczestnictwa w zajęciach klubowych, prowadzonych przez w/w warsztaty. Zajęcia klubowe, zgodnie z ustawą, mają stanowić zorganizowaną formę rehabilitacji, mającą na celu wspieranie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, i będą przeznaczone dla osób, które były uczestnikami warsztatu i opuściły go w celu podjęcia zatrudnienia. Osoba niepełnosprawna będzie mogła kontynuować zajęcia klubowe bez względu na utratę lub zmianę zatrudnienia. Zajęcia będą mogły być dofinansowane ze środków PFRON-u. Dodano przepisy doprecyzowujące dotyczące działania warsztatów terapii zajęciowej, gromadzenia danych, ich zakresu, celu ich przetwarzania, a także kręgu podmiotów obowiązanych do rozliczania się z wpłat na PFRON. Przyjęto zmiany mechanizmu wystawiania ulg, zmniejszając obciążenie administracyjne sprzedających i odnosząc się do kwestii otrzymywania informacji o kwocie obniżenia.

Niektóre zmiany mają charakter porządkujący, jak np. dotycząca obliczania stanów zatrudnienia dla celów korzystania ulg we wpłatach na PFRON, a w szczególności co do możliwości stosowania wyłączeń ze stanu zatrudnienia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt rządowy (druk sejmowy nr 2215) wpłynął do Sejmu 19 stycznia 2018 r. Pierwsze czytanie odbyło się na 58. posiedzeniu Sejmu, następnie projekt został skierowany do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Sprawozdanie Komisji zawiera druk nr 2292. Drugie czytanie przeprowadzono na 62. posiedzeniu Sejmu, podczas debaty zgłoszono 17 poprawek. Komisja po ich rozpatrzeniu rekomendowała Sejmowi przyjęcie trzech poprawek m. in. rozszerzających zakres ustawy o zmianę ustaw (ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci) oraz modyfikacja zmiany dotyczącej ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Sejm przyjął poprawki rekomendowane przez Komisję.

Ustawa została przyjęta 10 maja 2018 r., 435 głosami za, nikt nie był przeciwny, przy 2 głosy wstrzymujących się.

III. Uwagi

Uwagi o charakterze legislacyjnym odnoszą się przede wszystkim do art. 8 (zmiana ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):

1. Wprowadza on zwolnienie od „podatku dochodowego” (brak niezbędnego doprecyzowania o jaki podatek chodzi); bez uwzględnienia tej zmiany w katalogu zawartym w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 3 ustawy nowelizującej).

2. Brak dookreślenia *świadczeń i dodatków* niepodlegających włączeniu do dochodu.

3. Brak dookreślenia *przepisów*, uprawniających do wskazanych powyżej świadczeń i dodatków, pojęcie *przepisy odrębne* jest niewystarczające.

Bożena Langner

Główny legislator